

ARABULUCULUK MÜESSESİNİN VERGİ KANUNLARI AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF MEDIATION UNDER TAX LAWS

Erhan TEKİN*

ÖZ

Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinden bir olan arabulucuk müessesesi 6325 sayılı Kanunla hukuk düzenimize girmiş bulunmaktadır. Anlaşmazlıkların dava yolu ile çözümü yerine tarafların karşılıklı uzlaşarak çözüme kavuşturmaları modern hukuk sisteminin önemli uygulamalarından birisidir. Taraflar arasından yapılan bu anlaşmaların vergi hukuku açısından da bir değeri bulunabilir. Arabulucuk uygulaması sonucu yapılan anlaşmaların ve arabulucuların elde ettiği gelirlerin vergi kanunları karşısındaki durumu çalışmamızın konusunu oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Arabuluculuk, Tazminat, Değersiz Alacak

ABSTRACT

The mediation system, which is one of the alternative dispute resolution methods, has entered into our legal system by Law No. 6325. It is one of the important implementations of the modern legal system to settle the disputes by means of litigation rather than by the parties. These agreements between the parties may also have a value in terms of tax law. The status of the agreements made by the mediation and the income of the mediators against the tax laws is the subject of our study.

Keywords: Mediation, Compensation, Worthless Receivables

* Vergi Müfettişi, Hazine ve Maliye Bakanlığı, erhan.tekin@vdk.gov.tr

GİRİŞ

Hukuk uyuşmazlıklarının arabuluculuk yoluyla çözümlenmesinde uygulanacak usul ve esasları düzenleyen 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu 22.06.2012 tarih ve 28331 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanunun gerekçesinde alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleriyle uyuşmazlıkların çözümü son yıllarda pek çok ülkenin kanun koyucularını meşgul ettiği belirtildikten sonra uyuşmazlık konusu hususların arabuluculuk müessesesi tarafından çözülmesi adli ve idari yargının iş yükünü azaltacağı şeklinde açıklamalarda bulunulmuştur. Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerinin geniş kapsamlı ve etkin bir biçimde işlerlik kazanması mahkemelerin iş yükünün azalmasına katkı sağlayacaktır. Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri, aslında yargı sistemi ile rekabet içinde olmadığı gibi, amaç yargısal yollara başvuru imkanını ortadan kaldırmak da değildir. Devlete ait olan yargı yetkisinin mutlak egemenliğine zarar vermeden uyuşmazlıkların daha basit ve kolay çözümü amaçlanmaktadır.

İhtiyari arabuluculuk uygulamasını istatistiklerine göre 15655 başvurunun %97 sinde anlaşma sağlanmıştır.¹ Ayrıca dava şartı arabuluculuk uygulama istatistiklerine göre ise %65 lik bir oranla 38667 dosyada arabuluculuk görüşmeleri sonunda anlaşma sağlanmıştır.²

1- ARABULUCULUK MÜESSESİNE KONU OLABİLECEK İŞLEMLER

6325 sayılı Kanun, yabancılik unsuru taşıyanlar da dahil olmak üzere, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya

işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde uygulanır.

Arabuluculuk, “zorunlu arabuluculuk” ve “ihtiyari arabuluculuk” olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.³

Zorunlu Arabuluculuk: Bazı uyuşmazlıklar için mahkemeye dava açmadan önce arabulucuya gitme zorunluluğu vardır. Zorunlu arabuluculuk, bu uyuşmazlıklar açısından dava şartıdır. Yani, arabulucuya gitmeden açılan dava, dava şartı yokluğu nedeniyle reddedilir. İş davalarına konu olan bazı talepler (kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, fazla mesai ücreti, maaşlar vb.) zorunlu arabuluculuk kapsamına alınmıştır.⁴

İhtiyari Arabuluculuk: İhtiyari arabuluculuk, tarafların bir arabulucuya gitme zorunluluğu olmadığı halde uyuşmazlığın çözümü için dava açmadan önce arabulucuya başvurmayı tercih etmesidir. Taraflar üzerinde tasarruf edebilecekleri her türlü özel hukuk uyuşmazlığıyla ilgili ihtiyari arabuluculuk yoluna başvurabilir.⁵

Tarafların üzerinde tasarruf edemeyeceği uyuşmazlıklar çoğunlukla kamu hukukundan kaynaklanan uyuşmazlıklardır. İdari yargının yetkisine giren tam yargı davası ve iptal davası, vergi hukukundan kaynaklanan uyuşmazlıklar gibi tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edemeyecekleri hukuki sorunlara ilişkin uyuşmazlıklar arabuluculuk yoluyla çözülemez.⁶

Arabuluculuk müessesine konu olabilecek bazı hukuki durumlar <işçi-işveren uyuşmazlıkları, sözleşmeden kaynaklı alacaklar, tüketici hukuku, maddi-manevi tazminat, sigorta hukuku, taşınmaz mülkiyeti, ortaklığın giderilmesi, kira – tahliye, idare ile kişi arasındaki özel hukuk

¹ <http://www.adb.adalet.gov.tr/sayfalar/istatistikler/istatistikler/ihtiyari.pdf>. Erişim Tarihi: 30 Ekim 2018

² <http://www.adb.adalet.gov.tr/sayfalar/istatistikler/istatistikler/davasarti.pdf>. Erişim Tarihi:30 Ekim 2018

³ <https://barandogan.av.tr/blog/arabuluculuk/arabuluculuk-kanunu-nedir.html>.Erişim Tarihi:30 Ekim 2018

⁴ <https://barandogan.av.tr/blog/arabuluculuk/arabuluculuk-kanunu-nedir.html>.Erişim Tarihi:30 Ekim 2018

⁵ <https://barandogan.av.tr/blog/arabuluculuk/arabuluculuk-kanunu-nedir.html>.Erişim Tarihi:30 Ekim 2018

⁶ <https://barandogan.av.tr/blog/arabuluculuk/arabuluculuk-kanunu-nedir.html>.Erişim Tarihi:30 Ekim 2018

uyuşmazlıkları ve fikri ve sınai mülkiyet hakları olarak belirtilebilir.⁶

2- ARABULUCUNUN ELDE ETTİĞİ GELİRİN VERGİLENDİRİLMESİ

6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun tanımlar başlıklı 2'nci maddesinde "Arabuluculuk; Sistematik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, tarafların çözüm üretmediklerinin ortaya çıkması halinde çözüm önerisi de getirebilen, uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve ihtiyarî olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemini" şeklinde ifade edilmişken arabuluculuk faaliyetini yürüten ve arabulucular siciline kaydedilmiş bulunan gerçek kişilerin de arabulucuyu ifade ettiği belirtilmiştir.

6325 sayılı Kanuna göre arabulucu görevini özenle, tarafsız bir biçimde ve şahsen yerine getirir. Arabulucu yapmış olduğu faaliyet karşılığı ücret ve masrafları isteme hakkına sahiptir. Arabulucu, ücret ve masraflar için avans da talep edebilir. Aksi kararlaştırılmadıkça arabulucunun ücreti, faaliyetin sona erdiği tarihte yürürlükte bulunan Arabulucu Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenir ve ücret ile masraf taraflarca eşit olarak karşılanır.

Arabulucuların elde ettiği gelirin 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nda yazılı gelir unsurlarından hangisinin konusuna girdiği yönünde Ankara Vergi Dairesi Başkanlığınca verilen 13.06.2017 tarih ve 81099 sayılı özelgede yapılan açıklamalar şu şekildedir:

"Arabuluculuk faaliyetinin şahsen yerine getirilmesi gereken bir faaliyet olması, ara-

bulucular ile Adalet Bakanlığı arasında bir hizmet sözleşmesi bulunmaması, ücretlerin taraflarca doğrudan arabulucuya ödenememesi, bu ücret ödemeleri ile ilgili herhangi bir kayıt tutulmaması ve söz konusu ödemelerden gelir vergisi kesintisi yapılmaması hususları göz önüne alındığında, elde edilen gelirin ücretin tüm unsurlarını taşımadığı anlaşıldığından "ücret" olarak vergilendirilmemesi gerekir.

- *Arabuluculuk faaliyetinin şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılması ve ihtisasa dayanması nedeniyle bu faaliyet "serbest meslek faaliyeti" olarak değerlendirilmekte olup, söz konusu faaliyet için serbest meslek kazanç mükellefiyeti tesis ettirilerek elde edilen serbest meslek kazancının yıllık beyanname ile beyan edilmesi gerekmektedir.*
- *Arabuluculuk ödemelerinin tevkifat yapmakla sorumlu olanlarca yapılması halinde, Gelir Vergisi Kanununun 94/2-b maddesine göre %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir."*

Söz konusu özelgede yapılan açıklamalara göre de "213 sayılı Vergi Usul Kanununun 172 nci maddesi ile serbest meslek erbabına defter tutma mecburiyeti getirilmiş, 210 uncu maddesinde serbest meslek erbabının serbest meslek kazanç defteri tutacağı hüküm altına alınmış, 236'ncı maddesinde ise, "Serbest meslek erbabı, mesleki faaliyetlerine ilişkin her türlü tahsilatı için iki nüsha serbest meslek makbuzu tanzim etmek ve bir nüshasını müşteriye vermek, müşteri de bu makbuzu istemek ve almak mecburiyetindedir." hükmüne yer verilmiştir.

Bu itibarla serbest meslek faaliyeti olarak değerlendirilen arabuluculuk faaliyetini icra edenlerin Vergi Usul Kanununun yukarıda açıklanan

⁶ <http://www.adb.adalet.gov.tr/sayfalar/istatistikler/istatistikler/ihityari.pdf>. Erişim Tarihi: 30 Ekim 2018

hükümleri uyarınca serbest meslek kazanç defteri tutması ve mesleki faaliyetine ilişkin her türlü tahsilatı için serbest meslek makbuzu düzenlenmesi gerekmektedir.”

Gelir Vergisi Kanunu'nun 63/1-5'inci maddesinde “Bilirkişilere, **resmi arabuluculara**, eksperlere, spor hakemlerine ve her türlü yarışma jürisi üyelerine ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler”in ücret olarak vergileneceği hüküm altına alınmıştır. Gelir Vergisi Kanunu'nda resmi arabulucuların elde ettiği gelir her ne kadar ücret geliri sayılmış olsa bile söz konusu özelgede “Arabuluculuk faaliyetinin şahsen yerine getirilmesi gereken bir faaliyet olması, arabulucular ile Adalet Bakanlığı arasında bir hizmet sözleşmesi bulunmaması, ücretlerin taraflarca doğrudan arabulucuya ödenebilmesi” şeklinde yapılan açıklamalar sonrası, arabulucuların elde ettiği gelir serbest meslek kazancı olarak değerlendirilecektir.

Ayrıca 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1 inci maddesine göre Türkiye'de serbest meslek faaliyeti çerçevesinde hizmetler katma değer vergisine tabidir. Dolayısıyla arabulucular tarafından verilen hizmetler sonucu katma değer vergisi açısından da vergi doğuran olay vukuu bulacaktır.

3- ARABULUCU NEZDİNDE YAPILAN ANLAŞMANIN GELİR VERGİSİ KANUNU'NUN 40/3'ÜNCÜ MADDE KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

Gelir Vergisi Kanunu'nun 40/3'üncü maddesi hükmüne göre; işle ilgili olmak şartıyla, mukavelenameye veya ilama veya kanun emrine istinaden ödenen zarar, ziyan ve tazminatların safi kazancın tespitinde gider olarak indirilmesi mümkündür.

Dolayısıyla arabulucu nezdinde yapılan anlaşma sonucu ödenen tazminatların (kıdem tazminat, ihbar tazminatı vb.) gider olarak dikkate alınıp alınamayacağı noktası önem taşımaktadır.

6325 sayılı Kanunun “Tarafların anlaşması” başlıklı 18 inci maddesine göre;

“(1) Arabuluculuk faaliyeti sonunda varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenir; anlaşma belgesi düzenlenmesi halinde bu belge taraflar ve arabulucu tarafından imzalanır.

(2) Taraflar arabuluculuk faaliyeti sonunda bir anlaşmaya varırlarsa, bu anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesini talep edebilirler. Dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurulmuşsa, anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, asıl uyuşmazlık hakkındaki görev ve yetki kurallarına göre belirlenecek olan mahkemeden talep edilebilir. Davanın görülmesi sırasında arabuluculuğa başvurulması durumunda ise anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, davanın görüldüğü mahkemeden talep edilebilir. Bu şerhi içeren anlaşma, ilam niteliğinde belge sayılır.

(3) Taraflar ve avukatları ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesi, icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılır.

(4) Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşmaya varılması halinde, üzerinde anlaşılan hususlar hakkında taraflarca dava açılmaz.”

6325 sayılı Kanun'da yapılan düzenlemelere göre arabulucu nezdinde yapılan anlaşma belgesi ilam niteliğinde belge sayıldığından, bu anlaşmaya istinaden yapılan tazminat ödemesinin gider olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Konu ile ilgili olarak Kayseri Vergi Dairesi Başkanlığı tarafından verilen 26.07.2017 tarih ve 36026 sayılı özelgede özetle;

“Şirketiniz ile arasında 556 sayılı KHK ve Türk Ticaret Kanunundan doğan haksız rekabet, markaya tecavüz ve marka hükümsüzlüğüne ilişkin olarak karşılıklı tazminat taleplerinin bulunduğu, ancak; Şirketinizin arabuluculuk müessesesini kullanarak anlaşma imzaladığı ve söz konusu anlaşmaya istinaden'ne 80.000,00 TL ödendiğinden bahisle, yapılan arabuluculuk masrafları-

nın ve ödenen 80.000,00 TL'nin kurum kazancının tespitinde dikkate alınıp alınamayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde, ödenen zarar, ziyan ve tazminatların gider olarak yazılabilmesi için işle ilgili olması ve sözleşmeye, ilama veya kanun emrine istinaden ödenmesi şarttır. Ancak, işle ilgili olarak ödenen tazminatlar sözleşmeye, ilama veya kanun emrine bağlı bulunsada dahi kurumların ortaklarının, yöneticilerinin ve çalışanlarının suçlarından kaynaklanmaması halinde gider olarak dikkate alınamayacaktır.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, Şirketiniz ile arasında imzalanan anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilerek ilam niteliğinin sağlanması şartıyla, bu anlaşmaya göre yapılan arabuluculuk masraflarının ve Şirketiniz tarafından adı geçen şirkete ödenen 80.000,00 TL tazminat tutarının, işle ilgili olması ve kurumunuzun kendisinin, ortaklarının, yöneticilerinin ve çalışanlarının kusurlarından kaynaklanmamış olması kaydıyla, kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır." şeklinde açıklamada bulunulmuştur.

Söz konusu özelgede, arabulucuk müessesesi kullanılarak yapılan anlaşmaya istinaden ödenen tazminatın gider olarak dikkate alınabilmesi için anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilerek ilam niteliğinin sağlanması şart koşulmuştur. Bu şekilde yapılan yorumun dayanak noktası da 6325 sayılı Kanununun 18'inci maddesinin 2'nci fıkrasında yer alan "Bu şerhi içeren anlaşma, ilam niteliğinde belge sayılır." hükmüdür. Anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi noktasında özelgede yapılan bu sınırlamaya katılmamız mümkün değildir.

Çünkü aynı maddenin 3'üncü fıkrasında da "Taraflar ve avukatları ile arabulucunun birlikte imzaladıkları anlaşma belgesi, icra edilebilirlik

şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılır" hükmü mevcuttur. Dolayısıyla anlaşmanın ilam niteliğini kazanması için icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesinin şart koşulmaması gerekmektedir. Tarafımızca yapılan değerlendirmeye göre arabulucu nezdinde yapılan anlaşmanın icra edilebilirlik şerhi aranmaksızın ilam niteliğinde belge sayılması gerekmektedir.

Gelir Vergisi Kanunu'nun 40/3'üncü maddesinin uygulamasında bir noktayı hatırlatmakta fayda olduğunu düşünmekteyiz. Kural olarak sulh yapılmak suretiyle ödenen tazminatlar gider olarak dikkate alınmaz. Çünkü sulh ya da sulhname niteliğindeki ibraname ve anlaşma olay gerçekleşikten sonra yapılmaktadır.⁷ Ancak mahkeme devam ederken taraflar arasında yapılan sulh mahkemeye sunulur ve mahkeme de bu sulhu onaylarsa bu takdirde ödenen tazminatlar gider yazılabilir. Zira bu durumda da ilama yani mahkeme kararına istinaden ödenen bir tazminat mevzu bahis olmaktadır.⁸ Gelir İdaresi Başkanlığınca verilen bir özelgede⁹ "Tarafların tazminat miktarında anlaşmış olmaları nedeniyle iş mahkemesince taraflar arasındaki sulhun onaylanmasına karar verildiğinden işletme tarafından ödenen tazminat tutarlarının Gelir Vergisi Kanunu'nun 40'inci maddesinin (3) numaralı bendine göre safi kazancın tespitinde gider olarak indirilmesi mümkün bulunmaktadır." şeklinde açıklamada bulunulmuştur.

Arabuluculuk anlaşması sonucu ödenen tazminatın gider kabul edilmesi noktası ile mahkeme nezdinde yapılan sulh anlaşması sonucu ödenen tazminatın gider kabul edilmesi noktasında bir fark bulunmadığı kanaatindeyiz. Çünkü arabuluculuk müessesinin hukuk düzenimize girme sebebi adli ve idari yargının iş yükünü azaltarak uyumsuzlukların daha basit ve kolay çözümünün sağlanmasıdır.

⁷ Beyanname Düzenleme Rehberi. Gelir Vergisi Kanunu. Vergi Müfettişleri Derneği Yayını. 2018. Sayfa 107

⁸ a.g.e. Beyanname Düzenleme Rehberi.

⁹ Gelir İdaresi Başkanlığının 14.02.2007 tarih ve B.07.1.GİB.0.60/6000-2414-12731 sayılı özelgesi

4- ARABULUCU NEZDİNDE YAPILAN ANLAŞMANIN VERGİ USUL KANUNU'NUN 322'NCİ MADDE KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun "Değersiz Alacaklar" başlıklı 322'nci maddesi;

"Kazaî bir hükme veya kanaat verici bir vesikaya göre tahsiline artık imkan kalmayan alacaklar değersiz olacaktır.

Değersiz alacaklar bu mahiyete girdikleri tarihten itibaren tasarruf değerlerini kaybederek, mukayyet değerleri üzerinden zarara geçirilerek yok edilirler.

İşletme hesabı esasına göre defter tutan mükellefler ise, bu madde hükmüne giren değersiz alacakları gider kaydetmek suretiyle yok ederler." şeklindedir.

Görüldüğü gibi değersiz alacak; kaybedilmiş, tahsiline artık imkan kalmamış, değeri sıfıra inmiş bir alacaktır. Kanunî düzenlemeye göre alacağın tahsil imkanının kalmadığının, kazaî bir hükümle veya kanaat verici bir vesika ile tevsik edilmesi icap etmektedir.¹⁰

Kazai bir hükümden anlaşılması gereken, alacağın tahsili için kanun yollarına başvurulmuş olması, icra takibinin yapılmış bulunması, bu müracaatlar ve takipler sonunda, alacağın ödenmeyeceğine hakim tarafından hükmedilmiş olmasıdır. Kanaat verici vesikadan anlaşılması gerektiği hususunda ise VUK'ta yeterli açıklık bulunmamaktadır. Kanaat verici vesika terimi, ödemeyi imkansız hale getirmiş hal ve sebepler sonucu ortaya çıkmış belgeler olarak anlaşılmalıdır. Prensip olarak alacağın değersiz alacak sayılabilmesi için, alacaklının bu alacağın tahsili için bütün yasal yolları denemesi ve buna rağmen alacağın fiilen ve hukuken tahsiline artık imkan kalmamış olması gerekir. Bu konuda her belge

ve olay ayrı ayrı değerlendirilmeli, ilgili olayın gerçek yönü araştırılmalı, bunlardan sonra vesikalar kanaat verici bulunursa; alacağın değersiz hale geldiği kabul edilmelidir.¹¹

Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından verilen bir özalgede¹² vergi hukuku uygulaması bakımından kanaat verici vesikalara örnek olarak sayılan belgelerden bazıları şu şekildedir:

- Mahkeme huzurunda alacaktan vazgeçildiğine ilişkin olarak düzenlenmiş belgeler,
- Alacaktan vazgeçildiğine dair konkordato anlaşması,
- Gerek doğuşu gerekse vazgeçilmesi bakımından belli ve inandırıcı sebepleri olmak şartıyla alacaktan vazgeçildiğini gösteren anlaşmalar. (Alacaklının tek taraflı irade beyanı ile alınmasından vazgeçilen alacakların, değersiz alacak olarak zarar kaydı mümkün değildir.)

Yukarıda sayılan belgelerin hukuki değerlerine bakıldığı zaman, arabuluculuk müessesesi nezdinde düzenlenen anlaşmanın da kanaat verici vesika olarak değerlendirilmesi noktasında bir yanlışlık olmayacaktır. Dolayısıyla arabulucu nezdinde yapılan uzlaşma sonucu değersiz hale gelen bir alacağın zarara geçirilerek yok edilmesinde bize göre bir sakınca bulunmamaktadır.

5- ARABULUCU NEZDİNDE YAPILAN ANLAŞMANIN DAMGA VERGİSİ KANUNU KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ

6325 sayılı Kanun'un 18/3'üncü maddesinde yapılan düzenlemeye göre arabuluculuk sonucu ulaşılan anlaşma belgesi taraflarca icra edilebilirlik şerhi verdirmeden başka bir resmî işlemde kullanılmak istenirse, damga vergisi maktu olarak alınacaktır.

¹⁰ Beyanname Düzenleme Rehberi, Vergi Usul Kanunu, Vergi Müfettişleri Derneği Yayını, 2018, Sayfa 351

¹¹ A.g.e. Beyanname Düzenleme Rehberi, Sayfa 352

¹² Gelir İdaresi Başkanlığının 02.11.2009 tarih ve B.07.1.GİB.0.01.29/2978-322-68-102537 sayılı özalgesi

Nitekim 6325 sayılı Kanun gerekçesinde maktu damga vergisine tabi olunma sebebi arabuluculuğun özendirilmesi şeklinde açıklanmıştır.

Bu çerçevede icra edilebilirlik şerhi olan arabuluculuk belgelerinde herhangi bir damga vergisi söz konusu olmazken icra edilebilirlik şerhi olmayan anlaşma belgelerinde maktu damga vergisi hesaplanacaktır.¹³

SONUÇ

6325 Sayılı Kanun ile hukuk düzenimize giren arabulucuk müessesesi kapsamında yapılan anlaşmaların istatistiki bilgileri göz önünde alındığında yargı erkinin iş yükünün azaltıldığı görülmektedir. Bu müesseseye başvuru sayısında giderek artacağı düşünülmektedir.

Vergi kanunları açısından arabulucuk müessesesi sonucu arabulucuların elde ettiği gelir ile arabulucuk anlaşmasının hukuki boyutu önem kazanmaktadır. Konuya ilişkin olarak vergi idaresi tarafından özetlerle uygulamaya yönelik açıklamalarda bulunulmuştur. Söz konusu özetlere ilişkin gerekli değerlendirmeler yazımızda yapılmıştır.

Arbulucuk müessesinin yaygınlaştığı düşünüldüğünde, konuya ilişkin olarak idare tarafından yapılan açıklamaların tüm kesimlere

ulaşmasının sağlanması amacıyla sirküler veya tebliğ boyutunda yapılmasında fayda olduğunu düşünmekteyiz.

KAYNAKÇA

- Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 13.06.2017 tarih ve 81099 sayılı özelgesi
- Beyanname Düzenleme Rehberi. Gelir Vergisi Kanunu. Vergi Müfettişleri Derneği Yayını
- Beyanname Düzenleme Rehberi. Vergi Usul Kanunu. Vergi Müfettişleri Derneği Yayını
- Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 14.02.2007 tarih ve 12731 sayılı özelgesi
- Gelir İdaresi Başkanlığı'nın 02.11.2009 tarih ve sayılı özelgesi
- KAYHAN, M. (2018). İşçi-İşveren Uyuşmazlıklarında Dava Şarti Olarak Arabuluculuk ve Arabuluculukta Vergilendirme, http://www.lebibyalkin.com.tr/mevzuat/makaleler/lebib-yalkin-mevzuat-dergisi_mdergi_/2018-temmuz-sayi-175_mdergi_8754a-00/
- Kayseri Vergi Dairesi Başkanlığı'nın 26.07.2017 tarih ve 36026 sayılı özelgesi
- <http://www.adb.adalet.gov.tr>
- <https://barandogan.av.tr>

¹³ Mustafa Kayhan, İşçi-İşveren Uyuşmazlıklarında Dava Şarti Olarak Arabuluculuk ve Arabuluculukta Vergilendirme, http://www.lebibyalkin.com.tr/mevzuat/makaleler/lebib-yalkin-mevzuat-dergisi_mdergi_/2018-temmuz-sayi-175_mdergi_8754a-00/, Erişim Tarihi: 02 Kasım 2018